

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

КОЛТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДИНАТЬСЯ

Адреса: The Provincial Library
Cor. Pritchard Ave. and McGr. City
Winnipeg, Man., Canada

UKRAINIAN LABOR NEWS

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

РІК VI.

Ч. 85.

ВІСНОК, 5 СЕРПНЯ 1924.

WINNIPEG, MAN.

TUESDAY, AUGUST 5th, 1924.

No. 85.

VOL. VI.

РУМУНІЯ В СТРАХУ ПЕРЕД РЕВОЛЮЦІЄЮ

В ЦІЛІЙ КРАЇНІ, А ОСОБЛИВО В БЕСАРАБІ, ДУЖЕ СТРОГО ЗАСТОСОВАНО ПРАВО ВОЄННОГО СТАНУ.

Боятися комуністичного руху, що зростає з кожним днем і охоплює широкі маси населення.

СОФІЯ, Болгарія, 3. серпня. — В виду того, що останніми днями збільшилися атаки на поодиноких осіб, державні будинки, залізничні потяги і амуніційні склади, румунське правління проголосило воєнний стан в цілій країні. Від закінчення війни до цього часу воєнний стан був проголошений тільки на пограниччю Угорщини і Радянської України, звідки Румунія надіялася нападу. Минулого тижня румунське правління не тільки

що рішення скріпити воєнний стан здовж ріки Дністра, але поширило його в більш строгій формі на цілій території Румунії.

Румунське правління звертає найбільш свою увагу на неспокій в Бесарабії, де комуністичний рух зростає з кожним днем та охоплює широкі маси населення.

Щоб завести "лад і порядок" та здавити комуністичну пропаганду, правління рішило повністю застосувати право воєнного стану.

НОВІ ПРОПОЗИЦІЇ С.Р.С.Р. ДЛЯ АНГЛІЙСЬКО-РАДЯНСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ.

Голова радянської делегації Раковський вихав з Москви до Лондону літаком.

МОСКВА, 1. серпня. — Після кількох нагих нарад з членами правління відносно теперішнього положення англо-радянської конференції, Х. Раковський, голова радянської делегації вихав вчора літаком до Лондону. Разом з радою народних комісарів він опрацював ряд нових пропозицій для предложення британському правлінню, які після думки знайомих усунути всі перепони, що стояли на дорозі до успішного висліду конференції.

Хоча нові пропозиції своєю формою нагадують добру половину радянських пропозицій, то їх більш ліберальний

характер переконав британське правління, що С.Р.С.Р. бажає досягнення як найкоршого вирішення. Нові умови повинні також задовольнити британських власників фондів і уникнути позичкою британських банкірів за гарантією лондонського правління.

В формуванні нових пропозицій в справі відшкодування втрачених британським власникам в старій Росії, рада народних комісарів була спеціально обережною, щоб не порушити радянських законів відносно націоналізації приватної власності та не пожеертвувати революційними принципами влади Рад.

ВОЄННИЙ ДОГОВІР ФРАНЦІЇ, ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ І ПОЛЬЩІ ПРОТИ НІМЕЦЬЧИНІ.

ВІДЕНЬ, 31. липня. — Німецька газета "Ді Штунд" напечатала нині звіт про те, що Франція заключила з Чехословаччиною і Польщею воєнний договір проти Німеччини, на випадок коли Німеччина відкинула б план Доса.

Газета згадує також, що Франція дала Польщі 25 мільонів франків "воєнної позички".

В такий спосіб Франція окупає і забезпечує своє домінування в Європі.

ЩО ЦЕ — МИР ЧИ ВІЙНА?

ЛОНДОН, 3-го серпня. — "Вестмінстер Газет" подає, що британська фірма Векерс, яка виробляє воєнні матеріали, працює день і ніч повною силою пари, щоб виповнити замовлення японського правління на 140,000,000 ладунків для машинних карабінів.

Знову ж інші британські фірми з постіхом викінчують для Японії величезні замовлення воєнних троків.

А наївні люди вірять брехні буржуазії, що світ напередодні загального миру.

МІНІСТЕР МОРДОК ПРОТИ ДОМАГАНЬ МІСЬКОЇ РАДИ В ВІННІПЕГУ.

Джеймс Мордок, домініанський міністер праці, що спинається в недаві в Форт-Гери готелі в Вінніпегу заявив, що справа годування безробітних не має нічого спільного з домініанським правлінням. Він висловив здивування, коли почув, що міська рада Вінніпегу домагається від домініанського правління звороту \$53,000, які вона видала на

вдержання безробітних зимою 1922 і 1923 років.

"Домініанське правління повідомляло прем'єрів Манітоби і Бритиш Колумбії в грудні 1922 р., що допомога безробітним буде на будуче виключно справою провінцій і муніципалів" — так сказав Мордок.

Він заявив також, між іншим, що в понеділок він прийняв представників О.В.Ю. в справі дискримінації членів той-ж організації в залізничних вагонах в Трансквії, Ман.

Радянське збіжжя буде важним чинником на світовім збіжжівім ринку

МОСКВА, 3. серпня. — Радянська преса присвячує багато уваги стану врожаю, від якого головню залежить дальший фінансовий і економічний розвиток Радянського Союзу.

Минулого року з загального врожаю, що виносив 50,000,000 тон збіжжя, вивезено за кордон около 2,500,000 тон. Сьогодні врожай, головню в Полудневій Україні, важнім осередку продукції збіжжя, ніще середнього. Не дивлячись на збільшення засівної площі, сумніваються, чи загальний сьогорічний врожай в С.Р.С.Р. перевищить на 5 процент врожай з минулого року.

Беручи під розвагу ці всі фактори, загальний вивіз збіжжя сьогорічного врожаю С.Р.С.Р. за кордон може сягнути до найбільше 3,500,000 тон, замість сподіваних 6,000,000 тон.

(Порівнюючи це з вивозом минулого року, який виносив около 2,500,000 тон, то Радянські Республіки зможуть вивезти цього року около мільона тон збіжжя більше, чим в минулий році).

Недавно відбулися в Москві переговори з представником

мішаної російсько-британської збіжжівої експортної компанії в справі відновлення контракту з минулого року про вивіз до Англії 170,000 тон радянського збіжжя, головню пшелиці, ячменню і вівса. Сподіюється, що з сьогорічного врожаю буде вивезено до Великої Британії що найменше 500,000 тон радянського збіжжя.

З відновленням зносин з Німеччиною і Скандинавськими країнами сподіюється, що Радянські Республіки вивезуть до них около 900,000 тон жита.

Ці останні звітлення вказують, що врожай в Радянських Республіках не такий безнадійний, як про це доносили вороги С.Р.С.Р. Хоч врожай в дійсності слабший чим минулого року, однак покращується збільшенням засівної площі.

Світовий врожай менший о 10 процент чим 1923 р.

Загальний стан врожаю в цілій світі, як писав ньюйоркський журнал "Commerce Monthly" буде цього року менший на 10 процент, чим минулого року. В Злучених Державах передбачається з сьогорічного вро-

жаю 740,000,000 бушлів збіжжя, або на 46,000,000 бушлів менше, чим минулого року. Якщо ці цифри здійсняться, Злучені Держави зможуть вивезти на міжнародній ринку тільки около 100,000,000 бушлів.

Цифри показують, що головні експортні країни будуть мати цього року для вивозу від 500 до 600 мільонів бушлів. Додавши до цього надвижку около 100 мільонів бушлів з минулого року, ці країни зможуть вивезти около 700 мільонів бушлів. Минулого року ці країни, за винятком країни Дунайського басейну, вивезли 712 мільонів бушлів. Однак попит на збіжжя цього року значно більший, чим минулого, Великий попит на збіжжя цього року є в орієнтальних країнах — Японії і Китаю.

МЕЛЮРАЦІЯ НА УКРАЇНІ.

У прилучьім окрузі на Полтавщині приступлено до висучування болота "Перевід". Почато будову каналу на 5 і пів сяжия ширини, 0.80 сяжия глибини та 75 верстов довжини.

З поля клясової боротьби і робітничого руху по цілій Канаді

СТРАЙК РОБІТНИКІВ В НЮ-ФАВНДЛЕНД ЗАКІНЧЕНИЙ.

СЕРІНТ ДЖОНС, Ньюфавндленд, 3. серпня. — Нині проголошено тут, що страйк 4,000 будівельних робітників при будові "Гомбермагт Павер енд Пейпер Мил" в Корнербрук замирено. Робітники вертають завтра до праці.

Робітники вийшли на страйк минулого тижня домагаючись ліпшого вьорядкування мешкань і від 10 до 20 процент підвижкі платні.

Побачивши, що робітники держаться солідарно на страйку, компанія згодилася наразі задовольнити домагання робітників щодо мешкання, а справу підвижкі платні відложено для дальших переговорів.

ВОЄННИЙ КОРАБЕЛЬ ПРОТИ СТРАЙКЕРІВ.

ГАЛІФАКС, Н. С., 1. серпня. — Тут одержано вістку, що правління вислало на місце страйку в Корнербрук в Ньюфавндленд воєнний корабель помімо того, що до цього часу страйкері не допустилися ніякого насильного кроку. Правління збільшило також число спеціальної поліції.

ГОВОРІТЬ, АЛЕ НЕ ДОГОВОРЮЄ.

ЕДМОНТОН, Алта., 2. серпня. — Джон Т. Стерлінг, головний інспектор копальне вугля в Алберті обчислює, що майнери, які страйкують вже п'ятий місяць в 18. дистрикті, втратили \$2,500,000 в формі платні. Страйк майнерів почав-

ЕКСПЛОЗІЯ В КОПАЛЬНІ ВУГЛЯ В ДРОМГЕЛЕР.

КЕЛГАРИ, 3. серпня. — Спеціальні донесення з Дромгелера до "Келгари Албертен" говорять:

В суботу пополуноди, коли ціле місто приглядалося противоєнній демонстрації, в копальні вугля в Мидленд, коло Дромгелера, газ спричинив експлозію, в якій трох майнерів заплатам життям а один лежить затроєний газом. Згинули: формен Гарі Дугоцький, пил-бос Джек Нікол і помп-бос Грифит Рішардс; затроєний газом фаер-бос Малколм Морріссон. Коли ратуничий відділ по годинах гарячої праці добився на місці експлозії, всі три вище згадані були вже мертві.

Як відомо, цілий майнерський 18. дистрикт обнятий вже п'ятий місяць страйком. Компанії не хочуть згодитися на домагання майнерів і за час страйку стараються ратувати майні перед затопленням водою і нагромадженням газів такі своїми прислужниками — босами. Ось й один з наслідків такого ратування.

ЗРІСТ РОБІТНИЧИХ СТРАЙКІВ В ЧЕРВНІ.

ОТТАВА, 1. серпня. — В місяці червня було в Канаді 22 страйки і локавти. В місяці маю було тільки 12 страйків. Число втрачених днів праці з причини страйків вноситься в червні цього року 244,673, а за червень 1923 року вносило тільки 42,406. Цього року в червні було на страйку

Сумний кінець українського інтелігента-бандита в Вінніпегу.

Поліція заловила двох бандитів М. Колцуна і І. Романюка, молодих укр. інтелігентів-патріотів.

В минулу п'ятницю рано, о 11 годині, два вінніпегські українські "інтелігенти" Мих. Колцун і Ілія Романюк, зателефонували з тутешнього "Дженерал Госпітала" до Бредлей'с Авто Лівері, яка винаймає автомобілі, аби вислано їм найкращий відкритий автомобіль, бо їм спішно кудись їхати.

Колцун і Романюк сказали йому везти себе на Сейнт Мері Ровд, - що йде в полудневу напрямі аж поза місто.

Около чотири милі поза Сейнт Вітал, Колцун приказав йому стати. Там оба бандити звязали шоферові руки, під загрозою наставленого револьвера, перешукали його кишені, заткали уста хусточкою, і привязали до стовпа в ліску, а самі поїхали його автомобілем назад до міста.

На їхню нещастя на Портедж евно, по якій вони їхали з не дозволеною скорістю, замітив їх моториклевий поліціант Олівер Метюсон, що сам колись працював в Бредлей'с Авто Лівері і знав добре автомобілі цієї фірми і шофери, що в ньій працюють. Побачивши, що автомобілем їдуть якісь невідомі йому особи і дуже спішать, він перегнав їх і спинив. Романюк скочив з автомобіля і втік, а Колцун поліціант арештував.

Самовбивство Колцуна.

Поліціант Метюсон взяв Колцуна з собою до одного дому, під числом 450 Йонг стріт, та попросив властительки, щоб дозволила ужити телефона для завізвання поліційної патрулі. Саме коли поліціант телефонував до поліційної стації, Колцун витягнув револьвер і вистріляв собі в голову. Його зараз забрано до того-ж шпиталю, (Дженерал Госпітала) звідки він недавно вихав, але в дорозі він помер.

ГОМПЕРС ЗА КАНДИДАТУРОЮ ЛА ФОЛЕТА.

АТЛЕНТИК СІПІ, Н. Дж. 3. серпня. — Виступаючи проти кандидатів республіканської і демократичної партій, Екзекутивна Рада А.Ф.П. апелює в своїм звіті до всего робітництва Злучених Держав поперти кандидатуру на президента і віцепрезидента приятелів Ла Фолета і Вілера.

В апелі кидається терпкими словами на адресу старих партій, а зростає сильного попертя для незалежних кандидатів.

Виборча платформа Ла Фолета, говориться в апелі, є з усіх найбільше підхожа для робітництва Злучених Держав. Цей крок старого запропади інтересів робітничої класи

В автомобілі знайдено порожній мішок, шнур, маски і ще деякі річі, що були пригтовані очевидно задля рабунку.

Арештування Романюка.

Того-ж таки самого дня, в 6 годині вечером арештовано Ілію Романюка, 3-в його мешканню під числом 93 Юклай евно. Так як Колцун, так само Романюка пізнав шофер, котрого вони були звязали і оставили за містом.

Романюк сидить тепер в тюрмі і має відповідати перед судом за рабунк з ужитим насильства. Виявляється, що Колцун і Романюк займалися вже попередно рабунками, але не попадали в руки поліції. Їх пізнали тепер, що то ті самі бандити, які 7 квітня обрабували головний офіс "P. & B. Cash Store" на \$4,000.

Хто такі Колцун і Романюк?

Колцун мав около 25 літ, ходив тут до школи, був питомцем Бурси ім. Митрополита Шентницького в Сейнт Боніфейс, скінчив фармацевтику і працював в аптеці. Має тут родичів в Велет Ривер, Ман. Кілька тижнів тому він оженився і мешкав з молодіою жінкою під ч. 707 Флора евно. Мав намір продовжити студії на манітобським університеті. Жив шумно, їздив власним великим автомобілем і належав до гулячої частини "української інтелігенції". В п'ятницю ранком оставив своїй жінці записку: "Коли не поверну цього вечера, шукай мене в Дженерал Госпітала, або в трупарні".

Романюк теж тутешнього виховання. Він буде мати около 33 роки. Скінчив публичну школу, де був шкільним товаришем Колцуна, а відтак шість років їздив по західній Канаді і Злуч. Державах. Був близьким приятелем Колцуна. Мав також свій власний автомобіль і вів шумне життя. Оженився так само тоді, як і Колцун.

Обидва бандити були "в пошани" серед місцевої "укр. патріотичної інтелігенції".

Гомперса не є несподіванкою для зорганізованого і клясового свідомого робітництва Злучених Держав, бо "чим горшець накупив, тим буде смердті".

ГОНДУРАС ЗНОВУ В ОБИМАХ РЕВОЛЮЦІЇ.

МАНАГУА, Нікарагуа, 3-го серпня. — Гондурас знову в об'їмах революції. Генерали Юліо Перальта, Еремія Фонсека і Торібіо Рамос з 400 повстанцями заатакували Сан Маркос де Кольон. Багато убитих і ранених по обох сторонах. Між убитими по стороні правлінняських військ є також командант Е. Тортілло і полковник Галардо.